

ระเบียบและขั้นตอนในการออกใบอนุญาตสุรา: การมีส่วนร่วมของชุมชนและข้อพิจารณาด้านสุขภาพ

สิริกร นามลาบุตร

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

การพิจารณาด้านสุขภาพและความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญ การออกใบอนุญาตสุรา ควรมีการกำหนดมาตรการด้านสุขภาพและความปลอดภัยเพื่อป้องกันอันตรายหรือความเสี่ยงใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขายและการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ควรมีการปฏิบัติตามและการตรวจสอบ เมื่อได้รับใบอนุญาตจำหน่ายสุราแล้ว สิ่งสำคัญคือต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องทั้งหมด มีการตรวจสอบเป็นประจำเพื่อให้แน่ใจว่าสถานประกอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขของใบอนุญาตและรักษามาตรฐานด้านสุขภาพและความปลอดภัยที่เหมาะสม

คำสำคัญ: การออกใบอนุญาตสุรา; การมีส่วนร่วม; ชุมชน

วันรับ: 13 มิ.ย. 2566

วันแก้ไข: 28 ก.ค. 2566

วันตอบรับ: 30 ก.ค. 2566

บทนำ

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นับได้ว่าประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้ง่าย นอกจากนี้ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและก่อปัญหาในด้านต่างๆ เมื่อบริโภคประจำและต่อเนื่อง ทำให้เกิดผลกระทบต่อระบบประสาทส่วนกลาง โดยโทษของสุรานั้นอาจมีตั้งแต่ขั้นเบาไปจนถึงขั้นรุนแรงอย่างเช่น เสียการทรงตัว พุดไม่ชัด และที่รุนแรงคือหมดสติ ดังนั้นสุราจึงถูกควบคุมทั้งการจำหน่าย และการผลิต จากกฎหมายอย่างเคร่งครัด ภาวะเมาสุราเป็นภาวะที่บุคคลมีอาการไม่สบายจากพิษของแอลกอฮอล์ หลังจากดื่มสุราเข้าไปปริมาณหนึ่ง ทำให้ร่างกาย จิตใจ และพฤติกรรมผิดปกติ ความสามารถในการทำหน้าที่ต่างๆ บกพร่อง โทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ออวัยวะภายในของร่างกาย ด้านสุขภาพ เป็นสาเหตุหลักในการเสียชีวิต ทั้งผลเสียในระยะสั้นและระยะสะสม หากดื่มสุรา

ติดต่อกันเป็นระยะเวลายาวนาน (ติดเหล้า) จะส่งผลอย่างแน่นอนกับระบบความจำ ระบบประสาท ระบบเลือด ความดัน และที่ส่งผลโดยตรงต่ออวัยวะในร่างกายนั่นคือ “ตับ” พิษภัยจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังส่งผลต่อสมองที่รุนแรงขึ้นหากดื่มตั้งแต่อายุยังน้อย⁽¹⁾ ประกอบกับในการออกใบอนุญาตจำหน่ายสุราเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ⁽²⁾

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นับได้ว่าประชาชนทุกกลุ่ม อาทิ เยาวชน กลุ่มผู้หญิง ผู้ชาย วัยผู้ใหญ่ กลุ่มผู้สูงอายุ สามารถเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่าย นอกจากนี้ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ และก่อปัญหาในด้านต่างๆ เมื่อบริโภคประจำและต่อเนื่อง ทำให้เกิดผลกระทบต่อระบบประสาทส่วนกลาง โดยโทษของสุรานั้นอาจมีตั้งแต่ขั้นเบาไปจนถึงขั้นรุนแรงอย่างเช่น เสียการทรงตัว พุดไม่ชัด และที่รุนแรงคือหมดสติ ดังนั้นสุราจึงถูกควบคุมทั้งการจำหน่าย และการผลิต จากกฎหมายอย่างเคร่งครัด ภาวะเมาสุรา เป็นภาวะที่บุคคลมีอาการไม่สบายจากพิษของ

แอลกอฮอล์ หลังจากดื่มสุราเข้าไปปริมาณหนึ่ง ทำให้ร่างกายจิตใจ และพฤติกรรมผิดปกติ ความสามารถในการทำหน้าที่ต่างๆ บกพร่อง โทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ออวัยวะภายในของร่างกาย ด้านสุขภาพเป็นสาเหตุหลักในการเสียชีวิต ทั้งผลเสียในระยะสั้นและระยะสะสม หากดื่มสุราติดต่อกันเป็นระยะเวลายาวนาน (ติดเหล้า) จะส่งผลอย่างแน่นอนกับระบบความจำ ระบบประสาท ระบบเลือด ความดัน และที่ส่งผลโดยตรงต่ออวัยวะในร่างกายคือ “ตับ” พิษภัยจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังส่งผลต่อสมองที่รุนแรงขึ้นหากดื่มตั้งแต่อายุน้อย⁽¹⁾ ประกอบกับในการออกต่อใบอนุญาตจำหน่ายสุราเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ⁽²⁾ ดังแสดงในตารางที่ 1 และ 2

หลักการขอใบอนุญาตจำหน่ายสุราในประเทศไทย ได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 มาตรา 155 และกฎกระทรวงการอนุญาตขายสุรา พ.ศ. 2560 ข้อ 4 ที่ได้กำหนดหลักการที่สำคัญคือ ผู้ประสงค์จะขายสุรา ต้องยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด พร้อมด้วย

เอกสารหรือหลักฐาน ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาแห่งท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่หรือสถานที่อื่นที่อธิบดีประกาศกำหนด หรือทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ และใบอนุญาตดังกล่าวจะมีอายุ 1 ปีนับแต่วันที่ได้รับอนุญาต ในส่วนของประเภทของใบอนุญาตขายสุรา ปัจจุบันได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 มาตรา 156 มีอยู่ด้วยกัน 2 ประเภท ประเภทที่ 1 ใบอนุญาตขายสุราสำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้งหนึ่งจำนวนตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไป ประเภทที่ 2 ใบอนุญาตขายสุรา สำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้งหนึ่งจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร⁽⁴⁾

หลักการขอใบอนุญาตจำหน่ายสุราในประเทศไทย

พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560⁽⁵⁾ ในมาตรา 155 ผู้ใดประสงค์จะขายสุรา ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตการขออนุญาตและการออกใบ

ตารางที่ 1 การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564⁽³⁾

การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564 ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างน้อยหนึ่งครั้งในช่วง 30 วัน						
อายุ	จำนวนคน/ล้าน	ร้อยละ	ชาย (คน/ล้าน)	ความชุก ร้อยละ	หญิง (คน/ล้าน)	ความชุก ร้อยละ
ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป	11.78	20.65	10.10	36.74	1.68	5.68
15 - 19 ปี						5.44
25 - 44 ปี						26.97

ตารางที่ 2 ใบอนุญาตจำหน่ายสุรา⁽²⁾

พ.ศ.	ใบอนุญาตจำหน่ายสุรา/ใบ
2558	616,710
2560	583,880
2561	588,962

อนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงใบอนุญาตที่ออกตามมาตรานี้ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับอนุญาต

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการขายสุรา ในกรณีดังต่อไปนี้

- 1) การขายทั้งหมดในคราวเดียวภายใต้ความควบคุมของเจ้าพนักงานสรรพสามิต ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต
- 2) การขายในการบังคับคดี
- 3) การขายโดยคำสั่งของอธิบดีกรมศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร
- 4) กรณีอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา 156 ใบอนุญาตขายสุรามี 2 ประเภท คือ (1) ใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 1 สำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้งหนึ่งจำนวนตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไป และ (2) ใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 2 สำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้งหนึ่งจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร

มาตรา 157 ห้ามมิให้ผู้ใดเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุราเพื่อการค้า เว้นแต่เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ผลิตสุรา หรือเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 2 เฉพาะกรณีผู้ซื้อได้ร้องขอให้เปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุรา เพื่อดื่มในขณะนั้น

มาตรา 158 ห้ามมิให้ผู้ใดเปลี่ยนแปลงสุรา โดยนำสุราอื่นใด หรือน้ำ หรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใดเจือปนลงในสุราเพื่อการค้า เว้นแต่เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ผลิตสุรา หรือเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 2 เฉพาะกรณีผู้ซื้อได้ร้องขอให้เปลี่ยนแปลงสุราเพื่อดื่มในขณะนั้น ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

สรุป

ระเบียบและขั้นตอนในการออกใบอนุญาตสุรา: การมีส่วนร่วมของชุมชนและข้อพิจารณาด้านสุขภาพ

การพิจารณาด้านสุขภาพและความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญ การออกใบอนุญาตสุรา ควรมีการกำหนดมาตรการด้านสุขภาพและความปลอดภัยเพื่อป้องกันอันตรายหรือความเสี่ยงใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขายและการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ควรมีการปฏิบัติตามและการตรวจสอบ เมื่อได้รับใบอนุญาตจำหน่ายสุราแล้ว สิ่งสำคัญคือต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องทั้งหมด มีการตรวจสอบเป็นประจำเพื่อให้แน่ใจว่าสถานประกอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขของใบอนุญาตและรักษามาตรฐานด้านสุขภาพและความปลอดภัยที่เหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

1. กรมอนามัย. โทษ พิษ ภัยของสุรา และผลกระทบต่อสุขภาพทั้งต่อตนเองและผู้ใกล้ชิด [อินเทอร์เน็ต]. 2562 [สืบค้นเมื่อ 27 ก.ค. 2566]. แหล่งข้อมูล: https://multimedia.anamai.moph.go.th/ebooks/hp-ebook_13_mini-2/
2. กนิษฐา ไทยกล้า. การเข้าถึงจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย [อินเทอร์เน็ต]. 2565 [สืบค้นเมื่อ 12 มี.ค. 2566]. แหล่งข้อมูล: [cas.or.thhttps://cas.or.th > uploads >2019/07 >86.61-A...PDF](https://cas.or.th/uploads/2019/07/86.61-A...PDF)
3. ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หาดใหญ่ สงขลา. เอกสารวิชาการ 2565-1 ในชุดสถานการณ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของศูนย์วิจัยปัญหาสุราแบบแผนและแนวโน้ม พฤติกรรมการดื่มสุราของประชากรไทย. สถานการณ์การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบัน สถานที่ซื้อและดื่มสุรา เศรษฐฐานะของผู้ดื่ม ตลอดจนนักดื่มไทยในสถานการณ์โควิด-19 [อินเทอร์เน็ต]. 2565 [สืบค้นเมื่อ 11 มี.ค. 2566]. แหล่งข้อมูล: [https://cas.or.th > FF- chapter-1-For-Print](https://cas.or.th/FF-chapter-1-For-Print) PDF
4. พรพล เทศทอง, อรัชมน พิเชฐวรกุล. การจัดทำคู่มือสำหรับผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [สืบค้นเมื่อ 12 มี.ค. 2566]. แหล่งข้อมูล: <https://cas.or.th/?p=8706>
5. พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134, ตอนที่ 32 (ลงวันที่ 20 มีนาคม 2560).

Regulations and Procedures for Alcohol Licensing: Community Involvement and Health Considerations

Sirikorn Namlabut

Thailand Professional Qualification Institute Bangkok, Thailand

Abstract

Health and safety considerations are crucial when issuing alcohol licenses. It is essential to establish measures related to health and safety to prevent any dangers or risks associated with the sale and consumption of alcoholic beverages. Additionally, compliance and monitoring should be in place once a license to sell alcohol is obtained. Adherence to all relevant laws and regulations is paramount; and regular inspections are conducted to ensure that the establishments comply with the licensing conditions and maintain health and safety standards appropriately.

Keywords: alcohol licensing; community involvement; community